

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' וארא (פרשת) כ"ה טבת תשס"ח

החברותא בטאנן פנימי לחברים גליין מס 321

פנינים יקרים

ויקח אהרן את אלישבע בת עמינדב אחות נחשון לו לאשה (י, כ"ג) שתי מעלות היה לאלישבע בת עמינדב שהיה נדבן. ואחות נחשון שהוא ת"ח. התורה הקדימה עמינדב הנדבן כי הנדיבות מורה על שורש ישראל, ללמדנו שעדיף בת נדבן על פני בת ת"ח קמצן...

ראה נתחיק אלקים לפרעה וגו' (י, א). יש להבין מה זה הלשון ראה, גם מלת אלקים? ונראה דהנה הצדיק הרוצה להעלות את אדם השפל ולהסירו משטותו ושפלותו, כלתי אפשר לשבר את דבר שטותו כי אם בדבר הדומה קצת דהיינו שצריך הצדיק לירד קצת ממדרגתו ולהטות אליו בדבר הדומה - שצריך אתה לעשות אותות ומופתים לפני פרעה כמעשה אלקות ועי"ז תשבר את שטותו של פרעה שמחזיק עצמו לאלקות שהוא יסבור שאתה אלקים, ולכן ראה שתסתכל בדבר זה מאד שלא תתנאה ח"ו...

קח את מטף והשלך לפני פרעה יהי לתנין (י, ט). ההשפעה הגדולה ביותר על האדם נודעת לסביבתו בה הוא שרוי, סביבה טובה עשוי לשפר אפילו את האופי הגרוע והמושחת ביותר, מאידך האדם הטוב ביותר עלול להפך לחיה צמאת דם בהמצאו בסביבה מושחתת. דוגמא לכך הביא משה ואהרן ממטה האלקים אשר לפני פרעה הופך לתנין וכשמחזיק בו משה הופך שוב למטה אלקים...

הלא אהרן אחיך - וראך ושמת בלבו (י, י"ד) במדרש: בזכות וראך ושמת בלבו זכה לחושן המשפט על לבו... מכיון שראך וכמו כן שמת בלבו שלא יהיה אחד בפה ואחד בלב עי"ז שהיה תוכו כבדו זכה לחושן המשפט אורים ותומים שמגלים מצפונות.

ויאמר משה לפרעה התפאר עלי (י, ה). נראה לפרש דהנה האומות עובדי ע"ז בראותם איזה סיבה הבא עליהם לטובה או לרעה הם תולים בע"ז שלהם אבל אין להם חשקות יותר לפארה ולשכחה, ולא כן ישראל עם קדוש העובדים את הא-ל חי וקיים מכירים נפלאותיו ומשבחים ומפארים אותו ע"י פעולותיו וזה שאמר משה לפרעה התפאר עלי מתוך הסיבה הזאת.

כי אני הכבדתי (י, א) במדרש מפרש: כי השי"ת הכביד לב פרעה כדי שיהיה סיוע לגאול את ישראל שלא היו ראויין, וזה ללמוד לכל אחד מישראל שלא יפול לבבו בראותו ההסתר כי הכל לטובה, וז"ש בא אל פרעה כי אני הכבדתי, כי גם ההסתר עצמו סייע לטובה.

עד מתי מאנת לענות מפני (י, ג) טבע של אדם מישראל שאפילו בשעה שאין לו הכנעה לפני השי"ת, בתוך תוכו יש לו עגמת נפש פנימית בזה שאין לו הכנעה, עגמת נפש זו נחשבת בשמים למדרגה כל שהיא ונקראת רעוא דרעוא כלומר רצון לרצון, ואילו פרעה לא היתה לו כל עגמת נפש בזה שאינו יכול להכניע עצמו, על זה אמר לו הקב"ה עד מתי מאנת ליענות מפני - מדוע אינך רוצה בהכנעה כלל אפילו שמץ של צער על הכבדת הלב לא קימת אצלך...

דבר נא באוני העם וישאלו איש מאת רעהו וגו' (י"א, ב) רש"י: אין נא אלא לשון בקשה שלא יאמר אותו צדיק (אברהם) ועבדום וענו אותם קיים ואחר כך יצאו ברכוש גדול לא קיים. וצ"ב למה צריך להזכיר את אברהם הלא כל אחד יכול לבא בטענה שלא קיים אחרי כן יצאו ברכוש גדול. התירוץ כי לבני ישראל השעבוד והעוני היה גדול וכבד לגנם כל סכום קטן לערך גדול ייחשב לכן רצה הקב"ה להשוות הבטחתו כפי השגתו דאז שהיה נשיא אלקים ודוק.

החודש הזה לכם (י"ב, ב). ענין זה לגאולת מצרים כי בגלות נחסר זה ההתחדשות כמ"ש ויקם מלך חדש, ובשעת הגאולה דהיינו שנתכרך שהכל חיות השי"ת ומוזה בא התחדשות כי חיות יתב' יש בו התחדשות תמיד כמ"ש מחדש בטובו בכל יום תמיד ופירוש תמיד בכל יום, רק מי ששוכח והוא תוך הטבע כתוב אין כל חדש אבל מי שנדבק בפנימיות חיות השי"ת יש בו תמיד התחדשות.

שיחת הרא"ש ז"ל א"א פרישת וישראל תשל"ב האשכנזי 320- נכתב ע"י א.א.

הקב"ה אומר לאדם: אמת שאתה בחשכות, באין כל כך עמוק, אבל למה אתה מנסה להרוג את עצמך, הרי יש לך עוד חיות, ואתה חי ומרגיש וחושב, מהיכן יש לך את כל זה. כל אלו הם רמזים שהרבש"ע רומז לאדם עוד לפני ההתלהבות לתאוה

אבל בגלל שלא שמת לב לכל זה נתתי לך התלהבות לדבר גשמי, שזה היסוד שלך, המידה הרעה שעליך לתקן, וכבר שכחת את המצב המר שלך. מדוע אתה לא מתבונן שזה הכל אני, שאני רוצה להציל אותך, ואתה רודף אחרי התאוות לעשות אותן? מדוע אינך עוצר לרגע לחשוב מה קורה כאן? עוד לא עבר רגע מהמחשבה של יאוש וכבר רץ כמושוגע לעסקיו ולא חושב איך זה קרה. וכשהתאוה מתקררת שוב חוזר ליאוש. מדוע אינך מתבונן שיש בקרבך מציאות ששומרת אותך, ומעוררת אותך בכל מיני אופנים? והוא זה שנותן אותך במיצר בשביל שלא תשכח שיש מציאות של תוהו ובוהו, אמונה פשוטה. שעוזרת לך בכל נשימה בזה שאתה חי. הלא זו הרי המטרה של כל היסורים והחושך, כפי שאמר דוד המלך ע"ה "טוב לי כי עוניתי למען אלמד חוקיך" (תהלים קי"ט). מדוע אתה רואה רק חושך ואינך רואה את יתרון האור? כי הלא מתוך החושך הגדול שיש לך לא יתכן שיהיה לך חיות ואור, ואעפ"כ אתה חי ומרגיש וחושב, אם כן מהיכן ירק זה חי? מזה עליך ללמוד שיש מציאות שמחיה אותך ומחזיקה אותך, ומזה תגיע להכרת הבורא בחינת חמור אבוס בעליו. וכפי שאמר דוד המלך "בהמות הייתי עמך", היינו, איך הגעתי לבחינת "בהמות", בהמה המכרת אבוס בעליה, "היית עמך" ע"י שהייתי עמך כגמול עלי אמו, שאינני רק כתינוק המוטל בחיק אמו, ממך אני חי, וממך אני ניזון, וכל הכח החכמה שיש לי ממך המה לי.

הבעיה היא שאנו כ"כ אין ושוכחים את המציאות האמיתית. הקליפה רודפת אותנו ומכניסה בנו קרירות, בבחינת "אשר קרד בדרך", ושוברת את האדם שישכח בכלל שהוא חי, עוד יוסף בני חי - יש בזה עוד הוספה, בקרירות יש עוד חיות, מדוע שוכחים? כבר אלפי שנה אנו בגלות ועדיין אין התעוררות. אנו מתאספים כי יש בזה עוד נקודה של סיפוק, תענוג הגוף, אבל לא חיים בעבודה. ולכן עדיין לא נושענו, ולא הגענו לתכלית הבריאה של האדם כפי שהוא נברא בעל כרחו ובעל כרחו הוא חי ומוכרח להיות בתוך תוהו ובוהו, במצב כזה שכל מציאות החיים שלו זה הקב"ה.

ולא רק האדם נברא לתכלית זו, רק כל הבריאה כולה, החי והדומם והצומח, נבראו למטרה זו, לצורך האדם שילמד מהם, כמו שאמר שלמה המלך ע"ז "לך אל נמלה עצל ראה דרכיה וחכם". הקב"ה ברא בטבע דוגמאות כ"כ יפות, ומכל מציאות בעולם אפשר ללמוד, רק האדם הוא כל כך אין ולכן הוא בקרירות.

האין הזה שהאדם מוטבע בו הוא בשביל שיגיע לאין של הקדושה, והחכמה מאין תמצא. אבל האדם רוצה חיים קלים ונוחים. ואם הוא כבר עושה איזה דבר טוב, או אפילו רק רצה לעשות, הוא מדמה לעצמו שקנה כבר עולמות וחיי עולם הבא, עוד לפני שבכלל עשה. כזו טיפשות יש בו. והוא לא רוצה להתבונן מה עשיתי שמגיע לי חיי עולם הבא. למה הוא לא לומד מהאבות הקדושים גדולי הדורות, שגם אחר שהגיעו לגדלות אמת לא חשבו שעשו מה, ולא ציפו שיקבלו עולם הבא על זה. אברהם אבינו הגיע לשלימות חסד דקדושה ואמר על עצמו ואנוכי עפר ואפר. משה רבינו מבחר המין האנושי שהקב"ה בעצמו העיד

ובוהו, ומזה נמשך "ויהי אור" שזכה לאור ז' ימי בראשית.

וכמו דוד המלך והאבות הקדושים, כמו כן כל היהודים שהפקירו עצמם לקדושה יומם ולילה הראו לנו את הדרך הזו, ולימדו אותנו שהם לא נשמדו בחושך, להיפך, הם נשארו בבחינת זכר צדיק לברכה, שמתברכים בזכרו. והם לימדו אותנו שצריך ללכת בדרך הזו ולא להשבר בשעת צרה. ואף אם הוא נופל, והוא יכול ליפול באופן הכי גרוע סוף סוף הרי הוא בן אדם, ואז הוא נמצא בסכנה גדולה מאד שהקליפה לא תשבור אותו ולא תכניס אותו ליאוש. אך לכל ידח ממנו ידח הרבש"ע מעוררו: קום בני, ראה את דוד המלך ע"ה, שלמרות שנפל, והיו לו בושות נוראות, מלך ישראל עושה דבר כזה? אך מכיון שהוא חי בשלימות התוהו ובוהו דקדושה, בשלימות האמונה, מסר את עצמו לגמרי ביד ה' ובמעמקי השאול צעק "גם שם ידך תנחני ותאחזני ימינך". הבקשה שלו היתה שהי' ישמרהו ויצילהו שלא יאבד בעמקי הקליפות ויעלם שם. כמה היה חסר שיתרץ את עצמו, כמו שאול שאמר הקימותי את דבר ה' ותירץ את עצמו למה השאיר את הצאן, רק היות שהיה רגיל בעבודתו בפחד, בבחינת "וירא יעקב", מיד כשנפל צעק "חטאתי לה'", ומסר את עצמו לגמרי ביד ה', ומכיון ש"בידך אפקיד רוחי" אזי "פדית אותי ה' א-ל אמת".

זה מה שהאבות למדו אותנו. וכשאנו נלך בדרך הזו הם ילכו אתנו. תמיד אנו מבקשים שזכותם יגן עלינו, מה הפירוש "זכותם"? במה הם מגינים עלינו? ואיפה נמצא אותם שיגנו עלינו? אכן, כאשר אנו נלך בדרכים שלהם, בדרכים שהם לימדו אותנו, כל אחד לפי מדרגתו, הגדול לפי גדלו והקטן לפי קטנו, אז הם יוכלו לעזור לנו ללכת בדרך הזו. באופן אחר אין הם יכולים לעזור לנו. אסור לנו לסמוך עליהם, כי אם אנו סומכים

עליו "לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא", והמעלה שלו היתה "והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה", שהשיג את בחינת "ונחנו מה". דוד המלך ע"ה הגיע לבחינת "מלכות" דלית ליה מגרמה כלום, הוא היה רגל רביעי של כסא הכבוד, שלימות הקדושה והשלימות של כסא הכבוד. והוא היה שלימות של הקדושה בבחינת גוף, שהגוף נתהפך לבחינת נפש, והגיע לדרגא של שלימות האדם כמו שברא אלוקים את האדם ישר, בבחינת תוהו ובוהו כמו שהיה בראשית הבריאה. ומה היה הגדלות שלו, "ואנכי תולעת ולא איש חרפת אדם ובזוי עם", דהיינו שאת יסוד האמת שלו תיקן בשלימות, ובעיני עצמו היה "אין מתום בבשרי מפני זעמד", ומזה השיג את שלימות התיקון והגיע לתיקון הכללי. וכמו שאנו רואים כי זה שיש לו מידה רעה לגנוב ולא תיקן אותה, ממנה יגיע גם לרצוח ושאר דברים, ובעצם כל המדות הרעות טבועות בו. כמו כן להיפך כאשר הוא מתקן את המדה שלו בשלימות עי"ז מגיע לשלימות התיקון הכללי.

וכאשר האדם עובד עם עצמו להכיר כי אני תולעת ולא איש חרפת אדם ובזוי עם, ומשיג שאין מתום בבשרי מפני זעמד ואין שלום בעצמי מפני חטאתי, מזה יגיע לבחינה של וירא יעקב, שכל הזמן הוא מפחד שלא יפול בשמץ מה מהבחינה של ולבי חלל בקרבי. ואחר שדוד אמר בחנני ה' ונסני, ומזה הגיע לבחינת חטאתי לה' וחטאתי נגדי תמיד, אז הראה לו הרבש"ע שהוא שלימות הסיבות, והכל רק מאיתו. ורק אז, כשהראה לו הקב"ה שהוא יחיד בעולמו, זכה לשלימות בחינת מתן תורה, ולשלימות מלכות דקדושה. דהיינו שהתוהו ובוהו של הטבע נתהפך לתוהו ובוהו של הקדושה, והוא חי בשלימות מציאות האין של הקדושה, שהוא השלימות של תחילת הבריאה כאשר ברא הקב"ה את העולם תוהו

המשך מעמי קודם

עליהם ומבקשים שהזכות שלהם תעמוד לנו לא נעבוד, רק נבקש זכותם יגן עלינו, אבל אז הזכות שלהם לא יכולה לעזור. רק כאשר האדם הולך בדרך שלהם, בדרך של הביטול, ועובד לפיה, הוא זוכה לפגוש את החיות שלו, את הנשמה שלו שמעוררת אותו בכל רגע, ויכול להיות בכל רגע בחינה אחרת מהצדיק אמת שעבד בדרך זו מאירה לו את הדרך שהוא עובד בה, ומכחה באה אליו התעוררות זו, אז נקרא שאנו חיים בזכותם. ומתי זה יהיה, כאשר מגיעים לעבודה האמיתית, לביטול האמיתי, שחיים את החושך שנמצאים בו, ולא מתיאשים, שהרי בכל זאת אנו חיים. ולא מחפשים את הדרך הקלה לאבד את עצמו, אלא בתוך החושך הוא עובד עם עצמו, ורואה שהוא עדיין חי, וכך הוא מגיע לדרך של הצדיקים האמיתיים שראו את יתרון האור מן החושך. מתוך החושך הם

ראו שיש אור, שעדיין הוא חי, וכל עצמותיו תאמרנה ה' - מזה שהרגלים הולכות, והעיניים רואות, והפה מדבר, והגוף פועל עוד באותו רגע שהוא רצה להמית את עצמו, מזה הבינו שה' הוא החיות שלהם. ומיד התעוררו וצעקו "אלוהי זעקו ונמלטו בך בטחו ולא בושו". וזוהי הם הצילו את עצמם. וזה השכיח אצלם את הייאוש. גם אצל הצדיק אמת יש בחינה כזו, כמו שאנו רואים שחז"ל אמרו אצל דוד המלך ע"ה שכמעט בא לכפירה. אך הוא כאשר הוא הגיע לשיא החושך ולא היה לו במה להתחזק, רק באמונה פשוטה, בתוהו ובוהו של הבריאה, מיד ויתחזק דוד בה' אלוהיו. לכן וכל אחד חייב ללכת בדרכיהם ולעבוד כמותם, הגדול לפי גדלו והקטן לפי קטנו, ואם אנו נעבוד כך ולא נשבר הם ידריכו אותנו ויעזרו לנו.

(- פאשק יב/א 385 -)

שהשמחה במעונם

הר"ר שמואל קלירס ומשפ' לאירוס' הנכד

הר"ר משה קלירס ומשפ' לאירוס' הבן

הבה"ח אפרים קלירס לאירוסיו

משפ' פריינד לאירוס' הנכד

הר"ר מוריס גליק ומשפ' לאירוס' הבן

הבה"ח מרדכי ארי'ה גליק לאירוסיו

הר"ר מנחם יהושע רובינפלד ומשפ' לנישואי הנכד

הר"ר אהרן רובינפלד ומשפ' לנישואי הבן

הבה"ח שמואל דוד רובינפלד לנישואיו

הר"ר חיים גולדרינג ומשפ' להכנס הנכד לעול המצוות

משפ' כהן להכנס הנכד לעול המצוות

הר"ר יצחק גולדרינג ומשפ' להכנס הבן לעול המצוות

הר"ר משה שמואל בנימין האפמאן ומשפ' להולדת הנכד

הר"ר יהודה גלנץ ומשפ' להולדת הנכדה

י"ל ע"י
מערכת החברותא
רח' ערני 3
02 - 5829688
פקס: 02 - 5325477
ח.ד. 5080
ירושלים 91050

